

Holboellia (Holbélie)

čeleď: Lardizabalaceae

Roste od severní Indie po Čínu v podobě stálezeleného popínavého keře. Listy jsou střídavé, zpravidla dlouze řapíkaté, 3 - 9tičetné a vlastní lístky jsou kožovité. Květenství je úžlabní, latnaté nebo hroznovitě okoličnaté, vlastní květy jsou 6tičetné, zvonkovité, bílé nebo načervenalé, kališní lístky jsou úzké, tlusté, uvnitř tmavší a samčí mají 6 tyčinek. Plodem je růžově fialová podlouhlá až eliptická dužnatá bobule velikosti švestky a obsahují černá semena.

Vyhovuje jí plné slunce nebo polostín a dobře propustná půda bohatá na živiny.

Množí se semeny, řízky nebo hřížením.

Holboellia angustifolia

oblasti: Bhútán, Hubei, Myanmar (Barma), Nepál, Sichuan, Sikkim, Xizang (Tibet), Yunnan

Roste v Číně, Bhútánu, Indii, Myanmaru a Nepálu v podobě stálezeleného popínavého keře. Borcka je šedohnědá. Listy jsou 3 - 9tičetné, řapíky dlouhé, lístky jsou špičaté až tupé, kožovité, dlouhé 3 - 13cm, široké 0,3 - 5cm, báze klínovitá, žilnatinu tvoří 6 - 10 párů žilek a řapíčky jsou dlouhé 0,5 - 2,5cm. Samčí květy mají 1 - 1,5cm stopku, vnější 3 kališní lístky jsou čárkovité až podlouhlé, dlouhé 1 - 1,5cm, široké 3 - 4mm, vnitřní 3 jsou menší, korunní lístky prakticky kulaté, samičí květy mají 3,5 - 5cm stopku, kališní lístky jsou růžovofialovočervené, vnější 3 kulatě obvejčité až široce vejčité, vnitřní 3 jsou menší a korunní lístky jsou vejčité 3úhlé. Plody jsou podlouhlé, růžovofialové, dlouhé 5 - 9cm, jedlé a obsahují eliptická semena. Existují vnitrodruhové taxony:

- subsp. *angustifolia*/var. *angustissima*/var. *minima*/H. *acuminata*/H. *fargesii*/H. *latifolia*/H. *latifolia* var. *acuminata*/H. *latifolia* var. *angustifolia*/H. *latifolia* var. *bracteata*/H. *marmorata*/Stautonia *longipes* - Čína, Bhútán, Myanmar, Nepál, Sikkim; lístků 5 - 7ks, lístky mírně vejčité, špičaté, dlouhé 4,5 - 13cm, šířka méně než 1/2, báze klínovitá
- subsp. *linearifolia* - Sichuan; lístků 3 - 7ks, lístky čárkovité až úzce kopinaté, špičaté až zašpičatělé, dlouhé 3 - 7cm, široké 0,3 - 1cm, šířka méně než 1/5
- subsp. *obtusa*/H. *latifolia* var. *obtusa* - Sichuan, Xizang, Yunnan; lístků 3 - 7ks, lístky podlouhlé, tupé, mírně kožovité, báze klínovitá
- subsp. *trifoliata* - Hubei, Sichuan; lístků 3 (i 5)ks, lístky podlouhlé až obkopinaté, špičaté, kožovité

Holboellia brachyandra

oblasti: Yunnan

Roste v Číně. Borcka je šedobílá a v mládí zelená. Listy jsou 3četné, řapíky dlouhé 2 - 6,5cm, vlastní lístky jsou vejčité (i obvejčité), zašpičatělé, tmavězelené, dlouhé 6 - 12cm, široké 2,7 - 5,5cm, báze je prakticky zakulacená, spodní strana světlezelená a řapíčky jsou dlouhé 1 - 4cm. Květenstvím je hrozen délky 5 - 12cm, vlastní květy jsou bílé, samčí mají kališní lístky úzce eliptické, dlouhé 1,6 - 1,8cm, široké 3 - 5mm, korunní lístky jsou obvejčité, samičí květy mají vnější 3 kališní lístky eliptické

a vnitřní 3 užší.

Holboellia chapaensis

oblasti: Čína, Vietnam

Roste v Číně a Vietnamu v podobě stálezeleného popínavého keře. Kmínky mají v průměru 9mm. Listy jsou 3 - 5tičetné, vlastní lístky jsou podlouhlé až úzce obkopynaté, špičaté až zašpičatělé, zelené, kožovité, dlouhé 6 - 16cm, široké 2 - 7cm, báze je klínovitá až zakulacená, spodní strana šedozelená, žilnatinu tvoří 6 - 7 párů žilek a řapíčky jsou dlouhé 2 - 5cm. Samčí květenství je dlouhé 1 - 2cm, vlastní květy mají kališní lístky zelenobílé, vnější 3 úzce vejčité, dlouhé 7 - 8mm, široké 3 - 4mm, korunní lístky jsou široce eliptické, samičí květenství je dlouhé 8cm, vlastní květy jsou růžovofialové, vnější 3 kališní lístky široce vejčité, dlouhé 1 - 1,1cm, široké 6 - 7mm a korunní lístky jsou široce eliptické. Plody jsou eliptické až podlouhlé, dlouhé 6 - 12cm, široké 3,5 - 5cm a obsahují mnoho černých semen.

Holboellia coriacea

oblasti: Čína

Roste v Číně v podobě popínavého keře. Dorůstá délky až 7m. Větve jsou v mládí načervenalé. Listy jsou 3četné, vlastní lístky jsou eliptické (kopynaté nebo podlouhlé), vrcholové občas obvejčité, zašpičatělé až vykrojené, lesklé, tmavězelené, dlouhé 2 - 10cm, široké 1 - 8cm, báze je zakulacená až klínovitá a řapíčky jsou dlouhé 0,5 - 3cm. Květenstvím je hrozen ve svazečcích, samčí květy mají 2cm stopku, kališní lístky bílé, růžovofialově pruhované, vnější 3 podlouhlé, vnitřní 3 užší, korunní lístky jsou prakticky kulaté, samičí květy mají 3,5 - 5cm stopku, kališní lístky jsou červenorůžovofialové, vnější 3 vejčité, vnitřní 3 eliptické až kopynaté. Plody jsou růžovofialové, dlouhé 5cm, jedlé a obsahují eliptická semena.

Holboellia grandiflora

oblasti: Čína, Vietnam

Roste v Číně a Vietnamu v podobě stálezeleného keře. Kmínky jsou hnědé. Listy jsou 3 - 7mičetné, lístky jsou úzce obvejčité až podlouhlé (i eliptické nebo kopynaté), špičaté nebo zašpičatělé, kožovité, dlouhé 6 - 14cm, široké 4 - 6cm, báze je klínovitá, žilnatinu tvoří 7 - 9 párů žilek a řapíčky jsou dlouhé 2 - 5cm. Květenství tvoří 2 - 4 hrozny, samčí květy mají 3 vnější kališní lístky úzce obvejčité, vnitřní 3 úzce podlouhlé, korunní lístky jsou vejčité až prakticky kulaté, samičí květy mají vnější 3 kališní lístky vejčité, vnitřní 3 vejčité kopynaté a korunní lístky jsou vejčité až prakticky kulaté. Plody bývají párovité, podlouhlé, dlouhé 6 - 9cm a obsahují černá semena.

Holboellia latifolia

oblasti: Bhútán, Čína, Himálaj, Nepál, Pákistán, Sikkim

Roste v Himálaji, Číně, Bhútánu, Indii a Nepálu v podobě popínavého keře. Dorůstá výšky 3 - 5m při průměru kmene do 10 (i 15)cm. Borka je ve stáří korkovitá. Mladé stonky jsou světle šedomodré. Listy jsou 3 - 5 (i 9ti)četné, řapíky dlouhé 4 - 8cm, lístky jsou úzce vejčité, zašpičatělé až ocasovité, mohou být kožovité, tmavězelené, lesklé, dlouhé 4 - 10 (i 13)cm, široké (1 -) 1,5 - 5 (i 7)cm, báze je

zakulacená až široce klínovitá (i mírně uťatá), spodní strana světlezelená a řapíčky jsou dlouhé 2 - 4cm. Květenstvím je 3 - 7míkvěťový hrozen délky 3 - 12cm, kališní lístky jsou eliptické nebo vejčité, zelené nebo růžovofialové, dlouhé 1 - 1,5cm, široké 3 - 5 (i 6)mm, u samičích bývají širší, samičí mají úzce eliptické plodolisty délky 0,8 - 1cm a koruna je zvonkovitá. Plodem jsou růžovofialové jedlé bobule délky 5 - 10cm, šířky 2,5cm a obsahují tmavá lesklá mírně zploštělá semena délky 8mm a šířky 6mm. Existují vnitrodruhové taxony:

- var. *angustifolia* - 7 - 9ks užších lístků

- subsp. *chartacea* - Čína, Bhútán, Sikkim; 3 - 7 lístků, lístky eliptické, vejčité nebo úzce obvejčité, špičaté, dlouhé 5 - 11cm, široké 2,5 - 7cm, báze zakulacená až široce klínovitá

- subsp. *latifolia*/var. *latifolia*/H. *ovatifoliolata*/*Stautonia latifolia* - Čína, Bhútán, Nepál, Sikkim; 3 (i 9) lístků, lístky vejčité, podlouhlé nebo vejčité kopinaté, špičaté, kožovité, dlouhé 4 - 13cm, široké 1 - 5cm, báze klínovitá

Holboellia medogensis

oblasti: Xizang (Tibet)

Roste v Číně v podobě opadavého keře. Kmínky jsou šedé. Listy jsou 5 - 6tičetné, řapíky dlouhé 15 - 20cm, vlastní lístky jsou vejčité, zašpičatělé, tmavězelené, dlouhé 8 - 11cm, široké 4 - 6cm, báze je klínovitá a spodní strana světlezelená. Květenství tvoří několik hroznů délky 11cm, samčí květy mají kališní lístky nazelenalé, vnější 3 jsou podlouhlé, dlouhé 8mm, široké 3mm, vnitřní 3 jsou úzce podlouhlé až čárkovité, dlouhé 5 - 7mm, široké 1mm, korunní lístky jsou kulaté a dlouhé 1mm.

Holboellia parviflora

oblasti: Čína

Roste v Číně v podobě stálezeleného keře. Listy jsou 3četné, řapíky dlouhé 4 - 8cm, vlastní lístky jsou kopinaté až vejčité, zašpičatělé, prakticky kožovité, dlouhé 7 - 11cm, široké 3 - 5cm, báze je široce klínovitá až zakulacená, žilnatinu tvoří 5 - 6 párů žilek a řapíčky jsou dlouhé 0,5 - 2,5cm. Květenství je chocholičnaté, chudé, velikosti 1,5 - 2cm, samčí květy mají 0,5 - 1cm stopku, vnější 3 kališní lístky jsou široce vejčité, vnitřní kopinaté, korunní lístky jsou eliptické, samičí květy mají 0,8 - 1cm stopku, vnější 3 kališní lístky jsou vejčité a vnitřní 3 užší. Plody jsou eliptické, dlouhé 2,5 - 6cm a široké 2 - 3cm.

Holboellia pterocaulis

oblasti: Guizhou, Sichuan

Roste v Číně. Kmínky jsou hnědé a křídlaté. Listy jsou dlanitě 5 - 7míčetné, řapíky dlouhé 3 - 9cm, vlastní lístky jsou eliptické až podlouhlé, zakulacené, kožovité, lesklé, tmavězelené, dlouhé 7 - 12cm, široké 3 - 5cm, báze je zakulacená (i klínovitá), spodní strana světle žlutozelená, řapíčky jsou dlouhé 1 - 2,5cm a terminální má délku 2 - 4cm. Květenství má listeny vejčité kopinaté, dlouhé 7mm, široké 2,5mm, samčí květy mají 0,8 - 1,5cm stopku, kališní lístky jsou růžovofialovočervené, vnější 3 jsou podlouhlé až obkopinaté, korunní lístky jsou prakticky kulaté až obvejčité, samičí květy mají

vnější 3 kališní lístky vejčité kulaté, dlouhé 1,5 - 2,1cm, široké 1 - 1,2cm a vnitřní 3 jsou podlouhlé. Plody jsou eliptické, dlouhé 7mm a široké 3mm.

Další informace:

<http://databaze.dendrologie.cz/domains/databaze.dendrologie.cz/index.php?menu=4&id=2172>

<https://www.rostliny.net/>